

Amsterdamse hervormde gemeente kunnen protesteren tegen de leer die hun predikanten brengen, maar door het kerkverband staan de 'Hervormde kerken' machteloos. Daarom is afscheiding van het genootschap geboden.

De dolerenden erkennen de Christelijke Gereformeerde Kerk niet, maar De Cock geeft toe dat ineensmelting wel zal volgen als blijkt dat 'het gereformeerde element bij beide het voorheerschende is' (p. 20). Het onschuldige Reglement van 1869 zal geen blijvende hinderpaal vormen. De schrijver drukt het af (p. 21-23) en verbaast zich over Kuypers opwinding over het vermeende gewicht ervan. De dolerenden wensen niets anders, dan dat de Christelijke Gereformeerden weer zullen toetreden tot het gezuiverde kerkverband (Rotterdam wordt hier als voorbeeld genomen). De Cock is het met Gispens eens: dr. Kuiper is ook politiek partijhoofd. De listige adviezen die door hun leiders aan de dolerenden gegeven worden (namen der dolerenden niet openbaar maken, nooit lidmaatschap opzeggen, blijven meestemmen over het beheer e.d.) zijn politiek gesteld. Christelijke gereformeerden moeten oppassen voor de propaganda in *De Heraut*, *De Boodschapper*, *De Hoop* en *De Vriend van Oud en Jong*. Toch is deze kerkelijke beweging ook verblijdend: de mooie woorden worden eindelijk eens in daden omgezet. 'Moge het blijken, dat zij uit God is...' (p. 27).

2. Ploos van Amstel, J.J.A., *Hoe komen wij tot vereeniging met de Christelijke Gereform. broeders?*, Leeuwarden, A. Jongbloed, [1887], 16 p.

In deze brochure (volgens *BLGNP* III verschenen in 1887) vraagt Ploos van Amstel (1835-1895), de piëtistische doleantie-predikant uit Reitsum, begrip voor de aarzelingen van de dolerenden om zich direct te verenigen met de Christelijke Gereformeerde Kerk. 'Ik heb de Christelijke Gereformeerde broeders lief', zegt hij (p. 3), maar vereniging is alleen mogelijk op deugdelijke gronden. Eerst moeten alle beletselen uit de weg geruimd worden. Daar waar dolerende kerkeraden gevormd worden, zullen die slechts een tijdelijk karakter hebben, in tegenstelling tot die uit de Christelijke Gereformeerde Kerk, die de pretentie van een genootschap meedragen. Juist met die genootschapsgedachte kunnen de dolerenden niet uit de voeten. Wat telt is de eenheidsband van de belijdenis, de liefde in Christus. Daarom moet men nooit spreken over 'onze kerk', de kerk is des Heeren. De gemeenten zijn huisgezinnen Gods, alleen gebonden aan Zijn Woord. Het bezit van een belijdenis garandeert nog niets. Nodig is levenseenheid en hartelijk wederkeren tot de belijdenis der vaders. Daarvoor moeten beide groepen bij zichzelf de gebreken ontdekken, en daarna met 'geheiligd verstand' (p. 12) en stap voor stap ineensmelting